

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z odwołania M.B.
od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K.
z udziałem zainteresowanych B.B. i małoletniego P.B.
o rentę rodzinną,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw
Publicznych w dniu 21 lutego 2018 r.,
na skutek skargi kasacyjnej odwołującej się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 1 grudnia 2016 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.**
- 2. zasądza od ubezpieczonej na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z dnia 13 kwietnia 2015 r. odmówił M.B. prawa do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 21 listopada 2014 r. byłym mężu, K.B.. W uzasadnieniu wskazano, że M.B. nie spełnia warunków do renty rodzinnej wymienionych w art. 70 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

M.B. zaskarżyła powyższą decyzję i wniosła o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do renty rodzinnej po zmarłym byłym mężu.

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2015 r. Sąd Okręgowy w K. oddalił odwołanie ubezpieczonej oraz przyznał P.S. ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w K. kwotę 180 zł tytułem wynagrodzenia za czynności kuratora ustanowionego na czas procesu dla małoletniego P.B..

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z dnia 1 grudnia 2016 r., wydanym w sprawie o sygn. akt III AUa [...], na skutek apelacji M.B. od powyższego wyroku Sądu Okręgowego w K., oddalił apelację.

M.B. zaskarżyła wyrok Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 1 grudnia 2016 r. skargą kasacyjną w całości, opierając skargę kasacyjną:

1. na podstawie naruszenia prawa materialnego, tj.

a) naruszenie art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez jego błędną interpretację poprzez uznanie, że skarżąca nie wypełnia warunków wskazanych w tym przepisie, uprawniających do uzyskania prawa do renty,

b) naruszenie art. 60 § 1 i 2 KRiO poprzez uznanie, że skarżąca nie znajdowała się w niedostatku, mimo iż z całości zebranego materiału dowodowego wynika niezbicie, że z majątku jaki posiadała (czy to osobistego czy to wspólnego majątku małżeńskiego ze zmarłym K.B.) pozostała jej jedynie jedna nieruchomość, której utrzymanie jest kosztowne, a raty kredytu hipotecznego w ramach pomocy alimentacyjnej dla skarżącej spłacał zmarły K.B.; ewentualnie błędne uznanie, że nie nastąpiło pogorszenie sytuacji majątkowej skarżącej i nie zachodzi sytuacja wyjątkowa, która pozwalałaby na świadczenia alimentacyjne po upływie lat 5 od orzeczenia rozwodu;

2. na podstawie naruszenia prawa procesowego, tj.

a) naruszenie art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nieprawidłową, wadliwą kontrolę orzeczenia Sądu I instancji bez odniesienia się do zarzutu naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., skutkujące brakiem wszechstronnego rozważenia tak zarzutów apelacji jak i zebranego materiału dowodowego, pominięcie przez Sąd II instancji rozważenia i uzasadnienia pełnej akceptacji przez Sąd odwoławczy braku dania wiary zeznaniom świadków, co miało oczywisty wpływ na wynik postępowania z uwagi na brak możliwości poznania przez skarżącą stanowiska Sądu II instancji co do precyzyjnie określonego zarzutu

ujętego w petitum apelacji, przy jednoczesnym braku rozważenia zmiany sytuacji życiowej i materialnej skarżącej w okresie po orzeczeniu Sądu Rejonowego w K. z dnia 29 listopada 2011 r., III RC [...];

b) naruszenie art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z 387 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez nie odniesienie się w ogóle do zmiany w sytuacji życiowej skarżącej wskazywanej w zarzutach apelacji przy zarzucie naruszenia art. 60 § 1 i 2 KRiO, co skutkowało nierozpoznanie *in meriti* treści tegoż zarzutu apelacji (wraz z uzasadnieniem tegoż zarzutu).

Wskazując na powyższe, skarżąca wniosła o:

1. przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na w/w naruszenia prawa procesowego i materialnego,

2. zmianę skarżonego wyroku poprzez przyznanie skarżącej prawa do renty rodzinnej po zmarłym byłym mężu K.B.,

ewentualnie wniosła o:

3. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 1 grudnia 2016 r., III AUa [...], w całości i przekazanie temuż Sadowi sprawy do ponownego rozpoznania wraz z pozostawieniem mu rozstrzygnięcia o kosztach całości postępowania, w tym również postępowania kasacyjnego,

ewentualnie wniosła o:

4. uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 1 grudnia 2016 r., III AUa [...], w całości oraz uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu Okręgowego w K. z dnia 16 grudnia 2015 r. wydanego w sprawie IV U [...] i przekazanie sprawy z powództwa Skarżącej o rentę rodzinną Sądowi Okręgowemu w K. do ponownego rozpoznania.

W każdym stanie sprawy wniosła o:

5. zasądzenie od organu rentowego na rzecz skarżącej kosztów postępowania kasacyjnego, w tym również kosztów zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w [...] wezwał pełnomocnika skarżącej do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej w terminie 14 dni poprzez:

1. złożenie pełnomocnictwa procesowego do wniesienia skargi kasacyjnej i występowania przed Sądem Najwyższym w imieniu ubezpieczonej,

2. uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W odpowiedzi na powyższe pełnomocnik skarżącej wskazał w jej imieniu, iż wnosi o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie:

a) art. 398⁹ § 1 pkt 1) k.p.c., tj. występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na konieczności rozstrzygnięcia czy spłacanie przez byłego męża po rozwodzie rat kredytu hipotecznego zaciągniętego na zakup nieruchomości będącej tylko i wyłącznie własnością byłej żony, uznać należy za dobrowolne wypełnianie obowiązku alimentacyjnego wobec byłej małżonki, o którym mowa w art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z art. 60 § 1 i 2 KRiO?

b) art. 398⁹ § 1 pkt 2) k.p.c. poprzez konieczność dokonania wykładni art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, z uwagi na konieczność rozstrzygnięcia, czy w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 maja 2014 r., sygn. akt SK 61/13, dobrowolne spłacanie przez męża kredytu hipotecznego byłej żony uznać należy za dobrowolną alimentację na jej rzecz.

Do przedmiotowego pisma załączono pełnomocnictwo procesowe do wniesienia skargi kasacyjnej.

Odpowiedzią na skargę kasacyjną Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o:

1. wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

3. zasądzenie od ubezpieczonego na rzecz organu rentowego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona wniosła skargę kasacyjną, która nie spełnia przesłanek wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., uzasadniających przyjęcie jej do rozpoznania. W ocenie organu rentowego powołana przez skarżącą przesłanka dopuszczalności skargi do rozpoznania nie została uzasadniona.

Niezależnie od powyższego - na wypadek przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania - organ rentowy wskazał także, iż skarga zasługuje na oddalenie, albowiem zarzuty kasacyjne *de facto* sprowadzają się do wskazania błędnej oceny dowodów dokonanej przez Sądy, co wypełnia przesłankę negatywną z art. 398³ § 3 k.p.c. Ponadto wskazywane przez ubezpieczoną naruszenia przepisów prawa procesowego mają charakter polemiczny, wybiórczy i nie wykazują rażącego przekroczenia ram procesowych przez Sąd II Instancji. W przedmiotowej sprawie nie sposób dopatrzeć się jakichkolwiek uchybień natury materialnej i procesowej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest, jak wynika z art. 398⁴ § 2 k.p.c., wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie. Przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określone są w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i tylko one podlegają badaniu w tej fazie postępowania, a przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania następuje wtedy, gdy zachodzi choćby jedna z nich. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno zatem koncentrować się na wykazaniu istnienia takiej przesłanki, przy czym treść tego uzasadnienia musi być oparta na argumentacji ściśle jurystycznej. Wymaganie to pozostaje w merytorycznym i funkcjonalnym związku z konstrukcją skargi kasacyjnej, w której rozpoznanie skargi następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W piśmie mającym stanowić uzupełnienie braków formalnych skargi wyjaśniono, iż skarżąca wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, którego treść przedstawiono, oraz koniecznością dokonania wykładni art. 70 ust. 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie został

jednakże w żaden sposób uzasadniony, mimo wezwania do uzupełnienia braków formalnych skargi kasacyjnej także w tym zakresie. Tymczasem konstrukcyjne wymaganie skargi kasacyjnej przedstawienia uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania jest spełnione jedynie wtedy, gdy skarżący w wyodrębnionym - odrębnym od uzasadnienia podstaw kasacyjnych - wywodzie prawnym wykaże, że w sprawie występuje jedna z przesłanek przedsądu przewidzianych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. W niniejszej sprawie takiego wyводу zabrakło. Tym samym wniosek o przyjęcie przedmiotowej skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie omawianych przesłanek nie zawiera argumentów, które mogłyby przekonać Sąd Najwyższy o konieczności merytorycznego rozpoznania skargi. Nie jest natomiast rzeczą Sądu Najwyższego doszukiwanie się wymaganej argumentacji w pozostałej części uzasadnienia skargi kasacyjnej (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 7 grudnia 2007 r., III CSK 319/07).

Biorąc pod powyższe pod rozwagę, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.